

EVROPSKA
KOMISIJA

VISOKI PREDSTAVNIK
UNIJE ZA ZUNANJE
ZADEVE IN
VARNOSTNO POLITIKO

Bruselj, 8.5.2019
JOIN(2019) 7 final

SKUPNO POROČILO EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Posebno upravno območje Macao: letno poročilo za leto 2018

SKUPNO POROČILO EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

POSEBNO UPRAVNO OBMOČJE MACAO: LETNO POROČILO ZA LETO 2018

Povzetek

Evropska unija in njene države članice od izročitve Macaa Ljudski republiki Kitajski leta 1999 pozorno spremljajo politični in gospodarski razvoj na Posebnem upravnem območju (v nadaljnjem besedilu: PUO Macao) v skladu z načelom „ena država, dva sistema“. Evropska unija upošteva politiko „ena Kitajska“ ter podpira načelo „ena država, dva sistema“ in njegovo izvajanje.

To letno poročilo o napredku Macaa je izdano v skladu z zavezo Evropskemu parlamentu iz leta 1997.

Načelo „ena država, dva sistema“ se je leta 2018 še naprej izvajalo v korist PUO Macao, Kitajske kot celote in mednarodne skupnosti.

Spoštujejo se pravna država in neodvisnost sodstva, kot je bilo ugotovljeno v primeru sodnih postopkov zoper zakonodajalca opozicije Suluja Souja. Pravice in temeljne svoboščine se na splošno spoštujejo.

Čeprav so državljske svoboščine zaščitene s temeljnim zakonom Macaa, je politična opozicija šibka, civilna družba pa ni zelo glasna. Temeljni zakon in drugi zakonodajni akti ne dopuščajo uvedbe splošnih neposrednih volitev. Kljub temu EU spodbuja organe Macaa, naj zagotovijo večje sodelovanje javnosti na volitvah glavnega upravitelja in zakonodajne skupščine PUO. Tako bi se povečala njuna legitimnost in podpora javnosti ter okrepilo javno upravljanje.

Macao je leta 2018 prejel dve priporočili v okviru splošnega rednega pregleda Kitajske, ki je potekal novembra v Ženevi glede zaščite delavcev migrantov in diskriminacije proti osebam LGBTI. Trgovina z ljudmi je še vedno zaskrbljujoča.

Leta 2018 so organi Macaa sprejeli ali napovedali več pobud za krepitev nacionalne varnosti, tako da je politika PUO postala bolj usklajena s stališči celine. Zakonodajna skupščina je sprejela predlog spremembe, s katerim se tujim sodnikom prepreči soditi v zadevah nacionalne varnosti. Sprejet je bil zakon o nacionalni himni in napovedan načrt za spremembo zakona o nacionalni varnosti.

Macajski mediji so kljub pomislekom glede povečanja samocenzure še naprej izražali zelo različna stališča.

Gospodarstvo Macaa je bilo v letu 2018 uspešno, saj je izkazalo močno rast v sektorjih igralnštva in turizma, zelo nizko stopnjo brezposelnosti in trden fiskalni položaj. Vendar cilj vlade, da diverzificira gospodarstvo, še zdaleč ni bil dosežen. Le 6,8 % prihodkov macajskih igralnic je nastalo iz virov, ki niso povezani z igralnštvom.

Oktobra 2018 je bil inavguriran in odprt za javnost most Hongkong–Zhuhai–Macao. Ta veliki infrastrukturni projekt, dolg 42 km (55 km, če so vključene tudi dostopne ceste), povezuje celinsko mesto Zhuhai s Hongkongom in Macaom. Most zagotavlja boljše

povezave med mesti širšega zalivskega območja, prispeval bo k večji povezanosti s celino ter predstavlja nove priložnosti in izzive.

Trgovinski odnosi in raven sodelovanja med EU in Macaom so še vedno dobri.

Politični razvoj

Maja 2018 je bil prodemokratski opozicijski zakonodajalec Sulu Sou obsojen zaradi nezakonitega zborovanja, ker je sodeloval v demonstracijah leta 2016. Od decembra 2017 je suspendiran kot član zakonodajne skupščine. Tožilstvo je zahtevalo zaporno kazen za Suluja Souja in njegovega somišljenika nekonformističnega aktivista Scotta Chianga zaradi visoke stopnje nepokorščine, vendar je sodišče odločilo, da zapora kazen ni utemeljena, saj so bili protesti nenasilni in kratkotrajni. Če bi bil Sulu Sou obsojen na več kot 30 dni zapora, bi bil izločen iz zakonodajne skupščine, kar bi dodatno oslabilo že tako šibko opozicijo. Po sklepu sodišča je Sulu Sou lahko ponovno prevzel svoje naloge zakonodajalca. Obtožbe javnega tožilstva so bile deležne kritike, ker naj bi bile politično motivirane, vendar sklep sodišča poudarja neodvisnost sodstva.

Marca je vlada napovedala, da bo spremenila zakon o nacionalni varnosti, da bi tako „stopila v korak s sodobno družbo“. Zakonodaja, ki bi jo bilo treba nujno spremeniti, je zadevala postopke za zbiranje dokazov v kazenskih preiskavah in posebna pravila za prisilne ukrepe pri zbiranju dokazov.

Zakonodajna skupščina je 3. julija sprejela spremembo, ki preprečuje tujim sodnikom, da bi sodili v zadevah nacionalne varnosti. Opredelitev nacionalne varnosti je široka in se tako lahko uporablja za izključitev tujih sodnikov v številnih zadevah. Državni organi so navedli, da je sprememba nujna za zaščito temeljnih interesov države. Ta sklep je bil pomemben korak nazaj v sedanjem mešanem pravnem sistemu, ki Macau omogoča, da izkoristi strokovno znanje tujih sodnikov. Po uradnih podatkih ima 10 od 49 sodnikov v Macau tuje državljanstvo, večinoma portugalsko.

Pravnosvetovalni veterani portugalskega porekla v zakonodajni skupščini so bili odpuščeni avgusta 2018. Imeli so pogodbe za določen čas, vendar je ta nenadna odločitev v civilni družbi sprožila pomisleke zaradi vedno večjih prizadevanj, da se portugalsko ali tuje strokovno znanje zapostavlja v prid kitajskega.

Macao je 14. avgusta sprejel zakon o nacionalni himni, ki vključuje globo za posameznike, ki himne ne spoštujejo. Zakon določa tudi, da se v učne načrte vključi poučevanje zgodovine himne.

Marca 2018 so organizatorji literarnega festivala v Macau odpovedali sodelovanje pisateljic Jung Chang in Suki Kim ter pisatelja Jamesa Churcha po tem, ko so bili neuradno obveščeni, da jim vstop v Macao ni zajamčen. Hongkonški PEN¹ je podal izjavo, v kateri je izrazil razočaranje nad to „avtoritarno odločitvijo cenzuriranja“. Ta incident bi bilo treba obravnavati v okviru cele vrste zavrnitev vstopa tujim novinarjem in političnim aktivistom v Macao leta 2017. Zavrnitve vstopa so bile utemeljene s sklicevanjem na razloge nacionalne varnosti. Čeprav so organi za priseljevanje Macaa pooblaščen, da zavrnejo vstop v PUO, pomanjkanje preglednosti v takih primerih kaže na to, da je gibanje v smeri politične cenzure zaskrbljujoče.

¹ <http://www.penhongkong.org/about/>

Enake možnosti, pravice in svoboščine

Pravice in temeljne svoboščine prebivalcev Macaa se na splošno še naprej spoštujejo, načelo pravne države pa je bilo potrjeno v načelu „ena država, dva sistema“, ki je zajamčeno s temeljnim zakonom Macaa.

Čeprav je Odbor Združenih narodov proti mučenju decembra 2015 Macau izdal priporočilo, naj ustanovi neodvisni organ za človekove pravice, Macao tega ni storil.

Splošni redni pregled Kitajske iz novembra 2018 je vključeval oddelek o Macau. Dve državi, od katerih je bila ena država članica EU, sta podali priporočili za Macao. Prva poziva k ratifikaciji Mednarodnega pakta o zaščiti pravic vseh delavcev migrantov in članov njihovih družin, druga pa k uvedbi protidiskriminacijske zakonodaje za zaščito vseh marginaliziranih skupin, vključno z osebami LGBTI.

EU je v prejšnjih poročilih izrazila tudi zaskrbljenost glede diskriminacije na podlagi spolne usmerjenosti in spolne identitete. Ta zaskrbljenost zlasti zadeva zaposlovanje, izobraževanje in zdravstveno varstvo. Istospolne zveze še vedno niso vključene v zakon, ki opredeljuje nasilje v družini kot kaznivo dejanje. Odbor ZN za gospodarske, socialne in kulturne pravice je pozval Macao, naj sprejme celovito protidiskriminacijsko zakonodajo.

Svoboda tiska se spoštuje. Zlasti v medijih v kitajskem jeziku in pri poročanju o kitajskih zadevah se zdi, da je prisotna določena stopnja samocenzure. Nevladne organizacije in medijski aktivisti še naprej izražajo zaskrbljenost glede samocenzure. Druga ovira svobode tiska je v tem, da je težko dostopati do virov in od oblasti pridobivati popolne informacije.

Trgovina z ljudmi je za Macao še vedno pereče vprašanje. Macao sicer ima zakon o boju proti trgovini z ljudmi, vendar bi bilo treba poostriti kazenski pregon. Sodnih pregonov in obsodb zaradi trgovine z ljudmi je kljub velikemu številu pritožb zelo malo. Leta 2018 so macajski organi poslali svojega predstavnika na sedmo ministrsko konferenco in srečanje visokih uradnikov na Baliu ter s tem pokazali pripravljenost, da ostanejo vključeni v mednarodno sodelovanje v boju proti trgovini z ljudmi. Macao se je marca na letnem srečanju Skupnega odbora EU in Macaa zavezal k sodelovanju z EU na področju boja proti trgovini z ljudmi. EU je pripravljena obnoviti izmenjave ter sodelovati z Macaom, da se zagotovi tehnično strokovno znanje o najboljših načinih obravnavanja tega svetovnega izziva.

Državljan Macaa še naprej uživajo **svobodo zbiranja** v zvezi z različnimi vprašanji, kot so bedenje 4. junija na Trgu nebeškega miru in delavske pravice. Septembra je bil potrjen nov zakon o demonstracijah in zbiranju, ki od demonstrantov zahteva, da obvestilo o demonstraciji predložijo policiji namesto uradu za državljanske in občinske zadeve.

Macao ni učinkovito uveljavljal **svobode združevanja in pravice do kolektivnega pogajanja**, kot je to zajamčeno s konvencijami Mednarodne organizacije dela (MOD). EU spodbuja Macao, naj sprejme potrebne ukrepe za usklajitev s konvencijami MOD. Macao nima določene minimalne plače, razen na področju čiščenja in varovanja. Vlada namerava leta 2019 uvesti splošno minimalno plačo za vse delavce.

Ekonomska in socialna neenakost je zaskrbljujoča. Uradna stopnja revščine ne obstaja. Vlada trdi, da le 2,3 % prebivalstva Macaa živi v revščini, vendar organizacije civilne družbe ocenjujejo, da je stopnja revščine blizu 10 %. Odbor ZN za odpravo rasne diskriminacije je septembra izjavil, da je potreba po zmanjšanju revščine zaskrbljujoča. Odbor je pozval vlado,

naj sprejme ukrepe za odpravo narodnostnih ekonomskih razlik in zagotovi statistične kazalnike o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah ter učinkovitosti sprejetih ukrepov.

Macao je dejaven v boju proti **korupciji** in si ne zatiska oči pred odmevnimi primeri korupcije. Leta 2018 se je začela preiskava proti predsedniku Instituta za spodbujanje trgovine in vlaganj Macaa ter vodi pokojninskega sklada, kar kaže na odločenost vlade, da uveljavi načelo ničelne strpnosti do korupcije med javnimi uslužbenci.

Gospodarski razvoj

BDP Macaa se je leta 2018 medletno povečal za 4,7 %², v primerjavi z 9,7-odstotno rastjo BDP leta 2017. Gospodarstvo je leta 2017 doživelo močno rast, potem ko je v predhodnih treh letih močno upadlo zaradi znatnih posledic protikorupcijske kampanje v celinski Kitajski na igralništvo. Leta 2018 je Mednarodni denarni sklad uvrstil Macao med štiri najbogatejša gospodarstva na svetu glede na BDN na prebivalca.

Vlada izvaja dolgoročno strategijo za diverzifikacijo gospodarstva, vendar se Macao še naprej močno zanaša na igralništvo in turizem. Gospodarsko rast leta 2017 in 2018 sta pospešila okrevanje igralništva in stalen pritok turistov. Leta 2018 je na ozemlje vstopilo 35,8 milijona obiskovalcev, kar je 9,8 % več kot leta 2017. Prihodki od igralništva so se povečali za 14,0 % ali 303 milijarde MOP (približno 33 milijard EUR).

Macao ima polno zaposlitev in je močno odvisen od tujih delavcev in strokovnjakov³. Stopnja brezposelnosti v zadnjih 7 letih ni nikoli dosegla 2 % (to velja tudi za gospodarski upad med letoma 2014 in 2016), kar je veljalo tudi za leto 2018. Inflacija se je leta 2018 povečala na 3,0 %, v primerjavi z 1,2 % v letu 2017.

Čeprav so statistični podatki rasti za leto 2018 na splošno ugodni, se je gospodarstvo med letom upočasnilo, in sicer s 7,6 % v prvi polovici leta na 2,0 % v drugi polovici leta. Upočasnitev je posledica upada naložb (zlasti v gradbeništvu) in upočasnitve rasti pri izvozu storitev (zlasti v igralništvu).

Glavni upravitelj Fernando Chui Sai On je 15. novembra predstavil svoj zadnji **politični nagovor**. Glavni cilj je še naprej krepiti turizem in igralništvo, ki sta glavni gospodarski dejavnosti Macaa. Prednostne naloge so pravna ureditev, obdavčenje in spodbujanje konkurenčnosti. Macao si bo prizadeval za gospodarsko diverzifikacijo, ki temelji na obstoječih glavnih gospodarskih dejavnostih, pri čemer bo uporabljal obstoječo infrastrukturo za razvoj prirejanja zborovanj in razstav, spodbujal ustvarjalne gospodarske panoge ter razvijal specializirane finančne dejavnosti. Vlada se je tudi zavezala, da bo spodbudila inovacije in podprla mala in srednje velika podjetja tako, da bo podjetjem ponudila spodbude ter znižala davke. Vlada že 12. leto zapored izvaja sveženj finančnih subvencij, vključno z gotovinsko pomočjo, da bi se izboljšalo preživljanje ljudi.

Fiskalni položaj Macaa je bil leta 2018 še vedno trden. PUO ima znatne rezerve, njen fiskalni račun pa stalno beleži presežke. Konec septembra 2018 so vladne finančne rezerve znašale 554,9 milijarde MOP (60,4 milijarde EUR).

Diverzifikacija gospodarstva Macaa ostaja dolgoročen cilj. Eden od ciljev, ki so jih oblasti določile v petletnem razvojnem načrtu Macaa za obdobje 2016–2020, je povečanje deleža

² Vir: Če ni navedeno drugače, je vse makroekonomske kazalnike izdala služba za popis prebivalstva in statistiko vlade PUO Macao.

³ Več kot 40 % delovne sile Macaa so v letu 2017 predstavljali tuji delavci, od tega dve tretjini s celinske Kitajske.

prihodkov upravljavcev igralnic iz virov, ki niso povezani z igralništvom, na 9 % do leta 2020. Vendar ta cilj postaja vedno bolj neizvedljiv glede na objavljeno poročilo urada za statistiko in popis prebivalstva o gospodarski diverzifikaciji, objavljeno decembra 2018. Dejansko je bilo leto 2017 nespodbudno glede gospodarske diverzifikacije, saj je bilo samo 6,8 % prihodkov igralnic iz naslova virov, ki niso povezani z igralništvom, kar je še manj kot leta 2016, ko je bil ta delež 7,4-odstoten.

V zvezi z **varstvom okolja** je glavni upravitelj Macaa v letošnjem političnem nagovoru predlagal, da se za odpadni papir, plastiko in kovine, ki so namenjeni izvozu, zgradi obrat za predelavo ter da se zgradi tudi centraliziran obrat za predelavo živilskih odpadkov. Glavni upravitelj je napovedal tudi cilje za namestitev 200 električnih polnilnikov vozil na električni pogon, uvedbo strojev za recikliranje plastenk ter dokončanje zakonodaje, ki omejuje uporabo plastičnih vrečk.

Regionalno sodelovanje

Macao in kitajsko ministrstvo za trgovino sta 12. decembra podpisala sporazum o trgovini z blagom v okviru **Sporazuma o tesnejšem gospodarskem partnerstvu** med celinsko Kitajsko in Macaom. Novi sporazum, ki naj bi se začel izvajati 1. januarja 2019, določa pravila o poreklu in prožnejše metode za določanje porekla za vse izdelke, uvrščene pod tarifne oznake celinske Kitajske. Prav tako dodatno olajšuje carinjene pri trgovanju z blagom. Posebno poglavje je posvečeno zalivskemu območju Guangdong-Hongkong-Macao, katerega cilj je poskusno izvajanje ukrepov za carinjenje blaga v zalivskem območju.

Most Hongkong–Zhuhai–Macao, ki je najdaljši morski most na svetu, je bil odprt oktobra. Most skrajša časa potovanja med Macaom in Hongkongom ter bo imel pomembno vlogo pri povezovanju širšega zalivskega območja.

Macao ima vlogo gospodarskega mostu med Kitajsko in portugalsko govorečimi državami. V zvezi s tem politični nagovor iz leta 2019 predlaga vzpostavitev platforme za denarne storitve med Kitajsko in portugalsko govorečimi državami ter razvoj Macaa kot klirinškega centra za renminbi za portugalsko govoreče države.

V načrtu za širše zalivsko območje, ki je bil objavljen februarja, je bil Macao imenovan za eno od štirih glavnih mest (skupaj s Hongkongom, Shenzhenom in Guangzhoujem), ki bodo imela ključno vlogo pri razvoju te regije. V skladu z načrtom naj bi Macao še naprej diverzificiral svoje gospodarstvo in okrepil svoj položaj kot svetovna turistična destinacija in center za dejavnosti med prostim časom ter platforma za gospodarsko in trgovinsko sodelovanje med Kitajsko in portugalsko govorečimi državami.

Dvostranski odnosi med EU in Macaom

Leta 2018 je bila EU za celinsko Kitajsko druga največja izvoznica v Macao, saj je v skupnemu uvozu Macaa prispevala 25 %. Macao pa je v EU izvozil manj kot 1,7 % blaga. Ta trgovinska neravnovesja so ustvarila dolgotrajne trgovinske presežke v korist EU, saj se potrebe Macaa po uvozu z leti niso spremenile, njegov proizvodni sektor pa se je skrčil na manj kot 1 % BDP.

Dvostranska **trgovina z blagom** se je leta 2018 povečala za 29,5 % in dosegla 963 milijonov EUR. Izvoz EU v Macao je dosegel 852 milijonov EUR, kar pomeni 36,1-odstotno medletno povečanje, zaradi česar je trgovinski presežek leta 2018 znašal

741 milijonov EUR. Macao je rastoči trg za evropsko luksuzno blago. Poslovne priložnosti v igralniškem in turističnem sektorju so ključne za trgovinske odnose med EU in Macaom. EU je izvažala zlasti luksuzne usnjene izdelke, oblačila, ure in nakit, hrano in pijačo ter avtomobile.

V interesu podjetij EU je tudi **javno naročanje** v sektorju prometa, energije in gradbeništva, saj se Macao vključuje v vse več infrastrukturnih projektov. Vendar so neposredne naložbe podjetij EU v Macao v primerjavi z drugimi pomembnimi vlagatelji (Hongkongom, Kitajsko in ZDA) še vedno skromne. Najpomembnejši vlagatelj EU v Macao je bila Portugalska, ki je leta 2017 zagotovila 3,7 % (9 milijard MOP) skupnih neposrednih naložb.

Politični nagovor glavnega upravitelja iz leta 2019 izrecno poudarja interes, da se gospodarski odnosi z EU okrepijo, pri čemer naj bi se kot vstopna točka uporabila Portugalska.

22. srečanje Skupnega odbora EU in Macaa je potekalo 23. marca v Macau. Obe strani sta zlasti ocenili spremljanje, ki ga je leta 2018 opravila EU in je zadevalo zaveze v zvezi z dobrim davčnim upravljanjem, ki jih je sprejel Macao. Macao je bil namreč vključen na seznam EU 17 nesodelujočih davčnih jurisdikcij iz decembra 2017, vendar je bil januarja 2018 umaknjen s seznama, ker se je vlada Macaa zavezala, da bo do konca leta 2018 izpolnila zahteve EU. Med postopkom spremljanja je EU podprla dejstvo, da je Ljudska republika Kitajska razširila Konvencijo o medsebojni upravni pomoči pri davčnih zadevah na PUO Macao, in tudi začetek uporabe potrebnih sporazumov za izmenjavo informacij s PUO Macao. EU je prav tako podprla oceno OECD v zvezi z davčnim režimom, ki daje ugodnosti offshore podjetjem, potem ko je decembra 2018 PUO Macao spremenilo ta režim, da bi izpolnilo zahteve OECD. Na tej podlagi je Svet Evropske unije marca 2019 sklenil, da je Macao izpolnil svoje sedanje zaveze v zvezi z dobrim davčnim upravljanjem. Dialog s PUO Macao o izvajanju minimalnih standardov skupine G-20 v boju proti eroziji davčne osnove in preusmerjanju dobička se bo nadaljeval v letu 2019.

EU se je seznanila z ambicijo PUO Macao, da bi postalo središče tradicionalne kitajske medicine. EU in Macao sta se dogovorila, da bosta organizirala izmenjavo informacij na strokovni ravni o regulativnem režimu EU v zvezi s tradicionalnimi zeliščnimi zdravili. Obe strani sta se tudi dogovorili, da bosta še naprej preučevali sodelovanje na področju okolja in zelene tehnologije, zlasti na macajskem mednarodnem forumu in razstavi o okoljskem sodelovanju. Na področju turizma sta obe strani razpravljali, kako spodbuditi turistične tokove in izmenjavo.

Tako kot vsako leto je leta 2018 **macajsko-evropska gospodarska zbornica**⁴ v sodelovanju z **Evropsko gospodarsko zbornico v Hongkongu** usklajevala evropsko sodelovanje na marčevskem macajskem mednarodnem forumu in razstavi o okoljskem sodelovanju ter na oktobrskem macajskem mednarodnem trgovinskem in naložbenem sejmu.

Turizem je bil še posebej pomemben za dvostranske odnose leta 2018, saj je bilo to **evropsko-kitajsko leto turizma**. Macajski stolp, ki je simbol Macaa, je bil na dan Evrope odet v modrino zastavo EU. Macao je 23. oktobra gostil **7. svetovni forum o turističnem gospodarstvu** z Evropsko unijo kot partnersko regijo in provinco Guangdong kot glavno partnersko provinco. Ob tem dogodku je imela EU predstavitveni paviljon, organizirala je podjetniško navezovanje stikov ter pomembno sodelovala na forumu.

⁴ Macajsko-evropska gospodarska zbornica je hibridna organizacija, katere člani prihajajo neposredno iz podjetij in nacionalnih zbormic držav članic EU.

EU in Macao imata dva vodilna projekta, katerih uspeh se nadaljuje. Gre za projekt na področju pravnih zadev in projekt za usposabljanje tolmačev. Prvi projekt zadeva **tretji program sodelovanja med Macaom in EU na področju prava** in prispeva k posodobitvi in razvoju pravnega sistema PUO Macao. Drugi projekt pa zadeva **program usposabljanja s področja konferenčnega tolmačenja v kitajščini in portugalščini** med Evropsko komisijo in macajskim uradom za javno upravo in javno službo, ki se izvaja od leta 2006 in odgovarja na povpraševanje po kvalificiranih tolmačih v obeh jezikih. Do zdaj je bilo usposobljenih 97 macajskih tolmačev in večina jih trenutno dela v javni upravi. Od leta 2010 Politehnični inštitut v Macau v sodelovanju z Evropsko komisijo organizira tudi program usposabljanja, namenjen univerzitetnim profesorjem in poklicnim tolmačem iz Macaa in celinske Kitajske. **Akademski program Evropske unije v Macau** so nasledile dejavnosti v okviru projekta Jean Monnet. Te še naprej prispevajo k boljšemu razumevanju EU v Macau.

Po zasedanju Skupnega odbora EU in Macaa leta 2015 je bil vzpostavljen mehanizem sofinanciranja v okviru programa **Obzorje 2020**, EU pa je leta 2018 pripravila informativni sestanek, da bi spodbudila sodelovanje. Sklad za razvoj znanosti in tehnologije Macaa enostransko financira uspešne udeležence iz Macaa v projektu Obzorje 2020. Vendar je v zadnjih dveh letih Sklad prejel samo eno vlogo, ki pa ni bila izbrana. Do konca leta 2018 v programu Obzorje 2020 ni sodeloval noben subjekt iz Macaa.